

# TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joia și Sâmbata.

## ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într-una cu suplimentul „Folia Pedagogică”  
Pentru Sibiiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.  
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.  
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la  
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la  
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.  
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuliile nepublicate nu se înapoiază.

## INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

## România

### și chestiunea ardeleană.

Sub titlul acesta publică diarul „Alkotmány” din Budapeșta cu datul București 10 Octobrie a. c. o corespondență cu inițialele introductive (T. K. E.), carea aflăm de bine a o reproduce și noi în traducere chiar la acest loc, ca astfel să fie în pozițiune a vede și cetitorii nostri cum și cel mai puțin șovinist diar (la aparență) ne înșuă lucruri, cari nici prin minte nu ne trec, decât pôte la nisce mici politiciani de stradă, cari în luptele noastre naționale se susțin la suprafața întocmai ca frunța pe apă, nepăsându-le, că din această suprafață unde vor fi aruncați de valurile furioase, ce ne înconjură despotrivă pe toți.

Comentariile i le vom face de altădată, când ne va permite spațiul.

Mai de curând, decât visita regelui român și evenimentele ivite în urma ei au făcut din nou actuală așa numita chestiune română și de și citesc din nou în foile maghiare lucruri care de care mai șode despre relațiunile din România. În versuri, în prosă, în primi articoli și foileton, în raporte sensaționale trimise dela raportori, cari au dat rătă prin București, s'a ocupat presa maghiară de relațiunea vecinilor din România față cu noi și de situațiunea politică din România.

E preponderant în articoliile acestia tonul acela superficial ușuratic și încreșut, în care partea cea mai mare a presei ungurești a scris dela început despre chestia această, și care ton oferește dovadă nouă, că la noi încă nici presa cea de altcum pe deplin serioasă și onorabilă nu e în stare a cuprinde momentuositatea acestei chestiuni și abia sunt între omenii presei și ai politiceii vre-o câți-va, cari ved necesitatea, ca referențele vecinului regat român să le facă obiectul unui studiu basat și serios.

Și totuși pôte că nu e de tot indifereent pentru noi ceea-ce se întâmplă dincolo preste Carpați, în regatul acela mic, care se desvôltă puternic, care are în statul nostru două și jumătate milioane de rudenii de rassă,

cari în mare parte sunt pëtrunși de dorința de a se împreuna cu România întocmai precum așa dîcînd în tôle straturile locuitorilor României e idealul național nîșuînța după formarea unei „Dacii Moderne” mari, a cărei Dacii Moderne ar fi parte întregată pământul unguresc dela Carpați până la Tisa.

Să nu ne amăgim noi pe noi înșine, această ađi e lucru real. Acesta e ceea-ce în România o numesc „Chestiune ardelăneă”. Incepînd dela anul 1754, când s'a înființat seminarul clerical greco-catolic din Blaj, și au descoperit acolo Daco-România, chestiunea această arde și ferbe neîncetat. „Suplex libellus Wulachorum”, strămoșul faimosului memorandum, s'a gătit și de aci a ajuns prin Viena în dieta transilvană din 1791. Cartea lui Petru Maior de Dicio-Sânt-Martin, care a apărut în Buda la anul 1812 în tipografia universității și a cărei titlu este „Pentru începutul Românilor în Dacia” a făcut să crească mare în prima linie ceea-ce au început preoții din Blaj. Poeți, scriitori, politicieni au luat p'apucata cartea această și au răspândit-o cu foc febril dimpreună cu povestile ei pe atunci de buna credință. Povestile acestea au devenit în poporul român cu adevărat mărturisire de credință și au produs o literatură visătoare, a cărei cultivatori erau amețiți de mărimea romană, ce o cetiau din cartea lui Petru Maior.

Febrilitatea această a cuprins și pe învătăși și atât în cele două principate, precum și între românii pământului unguresc, pe baza cărții lui Maior, cântă, scriu și vorbesc națiunei lor toți poeții, istoriografii, erudiții și oratorii despre Roma și despre împăr. Traian.

Acestea sunt temele, în cari se cufundă acolo, poetul Alexandri, Vulcan, Haralamb, Granda, Heliade Radulescu, Marginean, Denusianu, toți cântă tot despre această.

Cogălniceanu, Laurian, Xenopol, Hașdău și Maniu pe baza această scriu istoria. Visarea și nîșuînța politicianilor, cari au crescut în școala această, a putut fi ore alta, decât recăstigare a pământurilor străbune perdate și restaurarea Daciei mari? Când cele două principate sub Cuza s'au împreunat și s'a format Valachia, „Țera românească”, atunci deja dincolo era exprimată pe față nîșuînța pentru cuprinderea părților ardelene. Brătianu, agentul principelui Cuza, a declarat pe față înaintea lui Cavour, că ei nu abdică de proprietatea Ardealului, căci au promis

fraților lor de preste Carpați sprijinul, ăra dreptul istoric la care se provacă maghiarii, e simplamente ridicul.

Mai târziu, când în urma desvôltărei norocoșe a relațiunilor din țera românească România a devenit regat, recucerirea mării Dacii s'a lătit între români în cercuri și mai largi; acum s'au gătit deja charte despre marea Dacie Modernă, studenții mici și mari de pe aceste și din istoria lui Hașdău au supt în sine mărimea romană și ura asupra magiarimei. Așa s'a născut Liga, așa s'au sculat în număr tot mai mare agitatorii la noi și așa a crescut mare chestiunea românească în România și între compatrioții nostri români.

Nu e opera unor-doi agitatori, nu e uneltă politică ori diplomatică chestiunea ardeleană, pe care partidele o folosesc ca armă una contra alteia, ci e o aspirațiune politică seculară a părții celei mai mari din totalitatea româniei, și carea au făcut-o mare formarea norocoșă a referințelor.

Nu mai în timpul cel mai nou s'au găsit în România atari bărbați aleși, trezi și cu vederi adânci, cari în frunte cu regele Carol au cunoscut firea periculă a acestei aspirațiuni politice aventurișe și au cunoscut aceea, că pe sîma României lucrul cel mai de folos e aliarea cu Ungaria.

Aceștia se silesc a-și valida această pricepere. Presa noastră și cercurile noastre dătătoare de directivă au deci acuma datorința de a sprijini cu toată serioșitatea și devotarea această nîșuînță, căci nici noi nu putem să negăm, că față cu curentul rusesc România ne este aliatul cel mai natural.

## Congresul național-bisericesc.

### Sedința IV.

Sâmbătă, 4/16 Oct.

Sedinței i-a premers parastasul celebrat cu multă solemnitate din partea I. P. S. S. metr. Miron Romanul cu numărăsa asistentă, în memoria fericitorilor: marele arhipăstor Andreiu Șaguna și marele mecenat Emanuil Gozdu. Parastasul s'a servit în biserica din Cetate. Au asistat P. S. Lor Dnii episcopi I. Mețianu și N. Popea și aproape toți deputații congresuali. Măreția actului de pietate a fost în

chip considerabil ridicată și prin împregiurarea, că ecteniile și cântările funebrele, au fost executate de corul mixt al artistului G. Dima, sub conducerea d-sale, într'un chip înălțător.

Terminat parastasul, deputații se întrunesc în sala comitatensă, unde sub presiul I. P. S. Sale metropolitului se deschide a IV-a ședință congresuală, la orele 10 și 45 minute.

Notarul Dr. E. Cristea cetesce protocolul ședinței de ieri, care cu unele modificări se autentice.

Se presentază cererea de concediu a deputatului Tit Hașeg. — Nefiind verificat încă, din cauza neașternerii la timp a credenționalului, cererea de concediu nu se ia în considerare până după verificare.

La ordinea zilei propunerii. Deputatul M. Cirlea propune, ca în locul deputatului Budințan, care a cerut concediu, să se alegă alt membru în comisia, în care dînsul a fost ales.

Asupra acestei afaceri se va pronunța congresul, după-ce alegerea lui Budințan va fi verificată.

Deputatul N. Manegut: Constată că crescerea și în deosebi catechisația tinerimei noastre la școlele străine nu o corespundătoare. Tinerii nostri es din școlele străine încăreți cu cunoscințe și idei mărețe despre bărbați străini de neamul lor. Despre religia lor, trecutul, istoria neamului și bisericeii lor, despre măreția limbei lor nu au cunoscințe aproape de loc, ba unii nici ceti nu știu. Marele metropolit Andreiu baron de Șaguna observând această scădere pricinuită de crescerea străină, și de lipsa de catechisație, a luat, dela sine, măsurile posibile de remediu, instituind pe servitorii bisericeii de catecheți la institutele străine, cu și fără remunerație. Sinodul archidieceșan s'a ocupat și în anul acesta de regularea acestei chestiuni, cum însă noi ne oprim totdeuna la mijlocele materiale, am vedut, că s'a trecut la ordinea zilei peste o propunere în această chestie a dlui P. Cosma. Consideră chestia de o importanță atât de mare, în cât congresul are datorința a hotărî

## FOIȚA.

### În sat....

(Gânduri de tîmna.)

Ce jalnic și tăcut e satul!... În sat totul e trist și posomorît, sufletele tôte sunt predispușe spre lacrimi și jale, aci e tîmna.. recea și nemilăsa tîmna.

În fundul grădinei bătrânul salcăm cu crengile lui vecinic supărate cari continuu par' a spune la o istorie așa de tristă — cu preținôsa lui laviță încă tot mai trăesc! Vă salut cu tîta dragostea inimii pe voi scumpi și vechi pretini ai copilării mele! Singurătatea, preținôsa vîștră o căutam, pentru-că inima încărcată de tristeță și amarăciune nu-și află mîngăia în valul și svonul lunei. Cu ce dor v'am dorit, cât de mult visam despre dulcea noastră revedere. Mă uscam de dorul vostru ..... și ătă ărași, o, ărași, am alergat la voi să-mi ușurez sufletul, să mai iau putere pentru viață, să gust ărași din nemărginita vîștră bunătate. Voi singuri mi-ați rămas din toți câți m'au iubit, cu voi sin-gur mi'm ales din tot ce mi-a avut inima

mai drag. Veți mai putea voi mîngăia și înveseli un biet suflet amărît și descurajat? .... Veți mai putea voi vîșsa balsamul sânt al alinării pe ranele unei inimi îndurerate și oropsită? ...

Decețiune!... Vechiul lemn nu-mi mai răspunde, el nu-mi mai pricepe plînsul, între crengile lui nu mai poți auzi duioșe și triste cânturi, nu, căci și ele sunt pustii, părăsite! Cu tîta mulțimea anilor silit e și el — tristul lemn, a-și pleca fruntea înaintea peirei... Cât de trist și tăcut mă privește, cât de străin îi sunt eu acum, Dîmne, cu cîta mirare se uită la mine aceste crengi despoiate — frunzele, acești călători pe vecie, cari pe rënd una câte una se desprind și într'un sunet ritmic cad jos, îmbrășîndă-se în comunal lor mormînt — pe pămînt... Cât de dulce le este ultima sîrutare!...

Arinii și teii din apropiere urmeză credincioși bătrânului salcăm, în urmăre în această tristă cale, căci una și aceeași sorte o au .....

E liniște în grădină, liniște ca între morminte, jalnică și misterioasă liniște con-

turbată numai de tînguiciosul și ritmicul glas al frunzelor cădînde. Un vînt ușor, ce pare că și plînge dîlele bune — străbate printre ramii arborilor din a căror vîrfuri cad frunzele vrafuri-vrafuri.

Încătrău 'mi arunc privirea totul e trist și posomorît, totul se pleacă cu fruntea la pămînt, totul se luptă cu tîmna vieți — cu mîrtea veciniceii. Trist, cu buzele înghetate, cu capul greu de gânduri reci și înfiorătoare, cu pumnii fricos încheștați stau în fața acestui distrugător spectacol, și cu mîhnire admir această devastare fără de milă. Mă turbură mult, mă indigneză până la fapte această nemilăsa distrugere, da, căci știu că deschise-i sunt dornicile-i brațe spre a mă îmbrășsa cu timpul și pe mine....

Deodată un glas sinistru îmi săgêta inima... E fascinatoriul glas al unui covoiu de frunze care tocmai acum se desprinseseră din vîrfurile ramurilor și de pe crengă pe crengă cad jos la pămînt. Cât de durerăsa le este această despărțire de lîngă sinul cald de mamă!...

Un fior trece prin mine, o grîză îmi sgudue întreg corpul din tălpi până în crescet, căci acest glas — e glasul rece — glasul peirei!...

Ca se'mi mai premenesc puterile, se'mi odihnesc ostenitul trup și resignatul suflet mă așed pe vechea bancă, și aproape uitat privesc natura ce se luptă între viață și mîrte.... Nici că m'a părăsit încă asurđitoriul sgomot de oraș, și grupurile de omeni cu vestimentele lor colorate, cari însă, dîlnic tot acelaș tablou n'îl arată, nu mi-au dispărut cu desevîșire — 'mi reapare și acum. Cât de bine și fericit mă simt eu depărtat de acestea, în acest lin și blînd sat — de unde neconturbat de nimeni pot da libertate gîndurilor, acestor copii nestatornici ai vieții mele — nici nu v'o pot spune!.....

Voi, — cari n'ați vedut nici când soarele în răsăritul și apusul său, cari n'ați fost martori nici când la învierea și destep-tarea naturii, când și celea mai nefînsemnate fructe de ărbă numai despre viață ne vorbesc, cum mărețul sîre cu dulcele lui rađe îmbrășședă copacii codrilor pe cari apoi încep să rîsun eglasuri dulci și atât de duișe, cari nu mai mulțămire 'ți nasc în suflet și pe tîner și bătrîn 'l iddennă să strige: ah, cât de dulce e viața, să tot trăiesci să numai mori! Simțiți voi durerea și bucuria în adevăr din inimă?....



asupra ei. Face deci următoarea propunere:

Congresul național bisericesc însărcinează pe Cons. său metr. a elabora pentru proxima sesiune congressională un proiect de regulament pentru catechizarea elevilor noștri de școle populare, elementare, capitale, medii, civile de industrie și de comerț, — de pe la institute străine pentru întreaga metropolă; adunând datele necesare, și pe baza acestor date, designând locurile, unde au să se instituie atari cateheți, fixând remunerația acestora și deobligând și ocole eparchiale, a îngriji în timp preclus de instituirea și remunerarea lor.

Se dă comisiei școlare.

Tot deputatul N. Manegut după ce espune cam următoarele: În decurs de 28 de ani dela sancționarea Statutului organic și inaugurarea vieții constituționale bisericesci, ne-am dezvoltat pe baza acelei legi atât de mult, că noi ne putem gândi la codificarea legilor noastre bisericesci. Crede a fi timpul sosit, să ne punem și să adunăm într'un codice sistematic legile noastre bisericesci. Un astfel de codice ne e de trebuință neînălăturabilă. E de lipsă deopotrivă pentru tineri doritori de cunoștințe, ca și pentru omeni în vîrstă, pentru savanți, dacă voim să potă fi folositori membri ai bisericii noastre. Temeiul acestui codice va fi Statutul organic, vor urma apoi diferitele statute și regulamente, menite a regula diferite chestiuni bisericesci și administrative; — face următoarea propunere:

Congresul naț. bis. delegă o comisiune de 5 bărbați versați în dreptul canonic — ca și în legislatura practică a bisericii noastre, care până la proxima sesiune ordinară congressională să elaboreze un codice sistematic al legilor noastre bisericesci, se-l supună de cu vreme sinodului episcopesc spre reviziune canonică și pe urmă congresului spre votare.

Se dă comisiei organizatoare.

Tot deputatul Manegut: Prin concludul congr. 85/1895, s'au șters licențele protopresbiterale de cununii, cari constituiau apröpe unicul venit al protopopilor, ba formau chiar baza subsistenței lor; eparchiile au fost îndrumate să se îngrijescă de dotațiunea protopopilor. În archidieceasă, unde e mai de lipsă îngrijirea de subsistența acestor oficanți ai bisericii, nu s'a făcut nimic în chestia acestă. În consecință protopresbiterii din archidieceasă au fost nu numai neremunerați pentru ducerea oficiului lor, ci au fost cu totul lăsați în grija sorții, au fost lăsați pe drumuri, au fost puși oficanți fără remunerație. Ori-cât voi căuta după cauzele acestei stări, nu le pot afla, decât pöte numai în un fel de sistem de trăgênare, cu care se sêvê-

șesc la noi cele mai principale afa-ceri. Propune:

Congresul naț. bis. regretă faptul, că archidieceasa nu a realizat concludul congressional Nr. 85 din a. 1895 și îndrumă sinodul arch. a căuta după cauzele acestor stări de lucruri, a lua măsuri, prin cari să se asigure funcționarea regulată a organelor esecutive bisericesci, — și a efectui de urgență salarisarea preoțimeii archidieceșane.

Se dă comisiei organizatoare.

La ordinea zilei raportul comisiei verificătoare.

Referentul Dr. L. Leményi rapoartă asupra actelor electorale din cerc. Petrovoselo, ale deputatului din cler Trifon Miclea. Actele fiind în ordine, credenționalul prezentat, la propunerea comisiei, alegerea se verifică.

Același raportor referă asupra actului alegerii deputatului mirean din cercul Arad. Actul e protestat. În protest se susține, că s'a agitat cu mijloce neiertate pentru a obține alegerea deputatului provăduț cu credențional; că s'au folosit mijlocele de corumpere a alegătorilor; presidentul unui comitet parochial a dat primul vot pentru alesul, îndemnând în chipul acesta pe alegători să voteze și ei astfel, în una din comune s'a plătit beutură alegătorilor în ziua alegerii și în cea premergătoare. Consistoriul eparchial îndrumat a cerceta în cauza gravamenelor din protest, a aflat, că s'au făcut mișcări în favorul deputatului Ciorogariu, ele n'au trecut însă peste marginile admise; nu s'a constatat, că în una din comune s'ar fi plătit beutură pentru corumperea alegătorilor. — Comisia considerând, că gravaminele din protest nu sunt constatate; prin dificultatea unor protocoale din câteva comune, rezultatul rămâne tot în favorul dlui Ciorogariu, rezultând 120. voturi contra 102, propune verificarea deputatului mirean din cercul Aradului, R. Ciorogariu.

Congresul primesce propunerea comisiei.

În legătură cu acesta comisia dă expresie părerii sale de rău asupra faptului că într'un cerc electoral cu peste 1000 de alegători, cum e cel al Aradului abia 500—600 de alegători iau parte la alegerea de deputat congressional.

Aceeași comisie rapoartă asupra următoarelor acte electorale:

Actul electoral din cercul mirenesc Banat-Comloș. Alegerea e atacată prin protest. Comisia avînd în vedere, că prin dificultatea protocolului din o comună, rezultatul în favorul deputatului ales nu se alterează, propune și congresul aprobă alegerea deputatului mirean din cercul B. Comloș, Dr. Nestor Oprean.

Actul alegerii deputatului mirean din cercul Vășcău, atacat prin protest. Comisia constatînd, că protestul n'a intrat la locul competent în timp regulamentar, propune, 6r congresul aprobă alegerea deputatului mirean Dr. N. Popovici din cercul amintit.

La ordinea zilei raportul comisiei organizatoare.

Raportorul, deputatul N. Zigre, cetesce raportul general plenar al consistoriului metropolitan.

Din acest raport ne-am putut însemna următoarele:

Consistoriul metr. plenar a ținut 18 ședințe în decursul anilor 1895—1897.

Cons. metr. a emis o instrucțiune detaiată pentru introducerea și esecutarea legilor politice-bisericesci. Instrucțiunea acestă a regulat toate casurile relative la căsătorii, la religia pruncilor din căsătorii mixte și la matricule, cari erau reclamate de legile statului și de biserica noastră. Instrucțiunea s'a publicat organelor par. și credincioșilor.

Elaborarea unui memoriu despre viața noastră constituțională bisericescă în decurs de 25 de ani, s'a încredințat unei comisii de doi membri ai consistoriului metropolitan.

„Împărțirea cercurilor electorale congressuale“, votată de congres, s'a aplicat pentru toate eparchiile, cu excepția ep. Caransebeșului, care a cerut substernerea ei din nou la congres.

„Regulamentul pentru organizarea învățămîntului în școlele pop.“, votat de congres, s'a pus în aplicare în cursul a. 1896.

Proiectul de regulament pentru afacerile epitr. se promovă congresului în sesiunea actuală, dimpreună cu declarațiile sinodelor eparchiale.

Afacerea înființării a două, eventual trei eparchii nouă, se va promova congresului, după ce va fi intrat în stadiul unui proiect concret, discutat în sinodele eparchiale.

Colecta pentru crearea unui fond pentru ameliorarea dotațiunii înv. la școlele pop. a rezultat la finea a. 1895 suma totală de fl. 101270.20. Din această sumă s'a transpus la începutul anului 1896 archidieceșii (3/6), florini: 50635.10; dieceșii Aradului (2/6), fl. 33756.72; d. Caransebeșului (1/6) fl. 16878.36.

La scrierea biografiei fericitului fundator *Gozsdu*, s'a angajat însași reprezentanța acestei fundațiuni.

În scopul asigurării averilor bisericesci în comune față de toate eventualitățile, s'a recomandat din partea cons. metropolitan pe calea consistoriilor eparch. comunelor bis., să serie realitățile lor în cartea funduară pe numele dieceșii, la a cărei iurisdicțiune aparțin.

La 10/22 Sept. 1895, cu ocazia manevrelor din ținutul Clujului, la cari a asistat Maj. Sa monarehul, metropolitul, însoțit de delegația archidieceșană a prezentat Maj. Sale omagiile bisericii noastre.

În fine raportul aduce la cunoștința congresului trecerea din viață a asessorilor cons. Ioan Hannia din Sibiu, David Almasan din Brașov și Daniil Gabor din Sibiu.

La propunerea comisiei, raportul în general se ia la cunoștință și se primesce de basă la desbaterea specială.

În special, cu privire la punctul ce tractează despre instrucțiunea privitoare la legile politice-bis., comisia propune, ca congresul să îndrume pe calea cons. metr. pe consistoriile eparchiale, să ia măsuri pentru controlarea aplicării corecte a acelei instrucțiuni cu privire la crescerea copiilor din căsătorii mixte. Raportorul amintesc, că în comisie s'a sulevat chestiunea, că unele confesiuni fac presiune, ca copiii din căsătorii mixte să se crescă în confesiunea lor, chiar și când părinții nu sunt aplicați la acestă.

Deputatul Vasile Mangra: Încă în sesiunea trecută am stăruit, ca su-

premul nostru for legislativ bisericesc să nu insiste la introducerea legilor privitoare la căsătorii, ci chestia să se dea competenței sinodului episcopesc spre studiere prealabilă din punct de vedere dogmatic. Din raportul consistoriului metr. lipsesce ceva, ce e de însemnătate primordială. Nu e făcut evident acolo, că ce efect s'a putut constata în urma legilor despre căsătoria civilă; în deosebi, că legile aceste au pentru religiozitate, moralitate, pentru cultură, influență favorabilă sau dăunătoare? Așie cunoscut în general, că toate confesiunile s'au rostit în chip nefavorabil asupra acestor legi; chiar și confesiunile cele ce erau accesibile la început pentru ele, au constatat unanim, că legile politice-bisericesci sunt stricătose pentru cultură, religiozitate și moralitate. Și fiindcă consistoriul nu face amintire de ele, nu urmază, că efectele acestor legi nu se simt și în biserica noastră. Sunt și la noi comune, unde credincioșii noștri încheie căsătorii exclusiv numai la starea civilă. Nu sunt mulțumit cu propunerea comisiei; noi trebuie să ne folosim de toate mijlocele pentru conservarea și întărirea religiozității și moralității în biserica. Ceea ce au constatat celelalte biserici, se constată și forul suprem al bisericii noastre și se exprime temerea sa pentru efectele, ce vor rezulta din legile politice bisericesci pentru religiozitatea și moralitatea credincioșilor bisericii noastre. — Propune, ca consistoriul metropolitan, arhierii bisericii noastre, prin o reprezentare la Maj. Sa, să cêră modificarea acestor legi, eventual abrogarea lor.

Raportorul N. Zigre: Dl Mangra va lua informații cu privire la daunele pricinuite de legile politice-bis. dela comisia bisericescă, care va refera asupra raportului senatului bisericesc și asupra datelor statistice bisericesci din metropolie.

Deputatul A. Hamsea deasemenea e de părerea, că afacerea aparține competenței comisiei bisericesci.

Dep. M. Cirlea arată, că au obvenit mulțime de abuzuri constatate, dovedite, cu privilegiul botezurilor copiilor din căsătorii mixte. Consistoriul metropolitan să facă remonstrație la ministrul de culte pentru sistarea abuzurilor constatate.

Referentul N. Zigre: Ar trebui să avem date concrete la mână, pentru a putea face demonstrație la ministru. Pentru împedecarea abuzurilor ce se sêvêșesc, cu reversaliile sunt chemați parochii.

Dep. Ioan Sêrbu: Să se combine controla propusă de comisie cu propunerea deputatului Cirlea.

Dep. Vasile Damian: Consistoriul metropolitan să facă cunoscute dispozițiunile legilor bisericesci, în formă de circular sau instrucție, pentru ca să putem constata pe temeiul lor abuzurile, spre a ne putea apăra în contra lor.

Dep. V. Mangra: din discuțiile desfășurate constată, că propunerea d-sale e fondată. Efectele desastrose ale legilor politice-bis. se simt și în biserica noastră. Constată, că propunerea d-sale a fost propunere de principiu.

Trebuie să ne folosim de toate mijlocele, să aplicăm din bună vreme remedii în contra simptomelor păgubiciose.

Congresul are datoria să ia măsuri pentru conservarea și întărirea moralului bis.

I. P. S. Metropolitul își exprimă dorința, ca contrapropunerile să se facă în scris, pentru înlesnirea orientării Sale, și pentru înlesnirea lucrărilor biurolui.

Rap. N. Zigre observă, că consistoriul metr. de bună sêmă, atunci, când se vor arăta casuri de abuzuri, va face remonstrații, până atunci nu are basă. Referitor la propunerea deputatului Damian face observarea, că

Cari, n'ați privit muntele pe care se frâng ultimele rațe de sôre, natura în orele sale de mörte, când totul se apropie de asfințit — a sôrelui slăbite rațe, cari așa de obosite privesc preste orisonul părăsit dându-i un aspect atât de divin și hrănitor pentru omul cu inimă. Când păduri și tufșuri sunt în împărăția celei mai perfecte liniște; cântecele lor dulci și duiósele glasuri, cari în durere cu alinare, în bucurii cu mulțămire și nutresce sufletul — s'au sfîrșit și ele, au încetat cu desêvêșire. Când toate și șoptesc c'un glas ceresc; s'apropie, s'apropie, înflorătorea mörte! Șeiți voi ce este fericirea acestei vieți?... Cari în viață n'ați audiat nici odată cântecul atât de dulce al unei turturice, și nu cunoșceți glasul ei atât de jalnic când și-a pierdut soțul — și êrăși cântecul ei plin de triumf și mulțămire când se l'a regăsit. Cari n'ați văduț cödmul când se desbracă de splendida lui haină, și n'ați fost părtași la înăbușitöarele suspine ale frunzelor ce cad la pămînt când vine și se apropie momentul peirei — tömna! Șeiți voi cum se aprinde inima de sacra schinștee a iubirei?.....

Inima desperată și amagită cum va mai putea să și uite durerea decât nu cu-

nöșce acestea chipuri pline de vrajă ale naturii?...

Veniți deci, o veniți voi toți cei osteniți și aședați-vă pe această bancă, odihniți-vă puținel sub acest jalnic salcâm, priviți frunșul acestui lemn trist cum se nimiceșce... și deodată devine despoiat și părăsit.... Fiecare frunză mi e un gând, cu fiecare frunză în fiecare râmurel e săpat un cântec trist din viața omului.....

Ascultați apoi în primăveră concertul păsărilor, glasul desmerdat al priveghetörei care cunoscöndu-mi durerea, celea mai duióse cântece mi întönéză; priviți acum frunzele îngălbinite cum pribegesc la vale, ce trist mi cad pe brațe îngropându-mi sinul; ascultați apoi ce ne povestesc vîntul serii de tömnă prin tristu-i cântec, ascultați-i glasul plin de iubire și sinceritate: Învêțati-vă a iubi.... dar dedați-vă să și uitați!

Măgina, luna lui Octobre 1897.

Candin C. Suciu.



cons, metr. a comunicat toate dispozițiile legii referitoare la căsătoria civilă.

I. P. S. *Metropolitul*: Comisia propune, ca consistoriile să se îndrume a controla executarea dispozițiilor instrucțiunii privitoare la căsătorii. Comisiunea nu amintesc de casuri, când consistoriile n'au făcut această controlă. Până atunci trebuie să fim în presupunerea, că consistoriile își fac datoria. Propunerea deci nu e bine formulată.

Rap. N. *Zigre*: Un membru demn de toată încrederea al comisiei a amintit de abuzuri provenite din lipsa controlului din partea consistoriilor ep. De aceea s'a luat conclud. în forma aceasta.

Încheiându-se discuția propunerile se pun la vot.

Deputatul *Mangra* își retrage propunerea, rezervându-și a reveni asupra ei cu privilegiul dezbaterilor asupra raportului senatului bisericesc.

Punându-se la vot, amendamentul dep. Damian cade.

Propunerea comisiei dimpreună cu amendamentul deputatului Cîrlea se enunță ca conclud.

Referitor la punctul din raportul general despre elaborarea unui memoriu despre viața constituțională bisericească în decurs de 25 ani, comisia propune: Consistoriul metr. se îndrumă a elabora acel memoriu.

D. *Mangra*: Memoriul trebuia să fie gata, când am terminat cei 25 de ani ai vieții noastre constituționale bis. Propune: Deoarece nici după 2 ani de zile nu s'a ținut acel memoriu, consistoriul metr. să scrie concurs pentru elaborarea lui și să publice un premiu pentru cea mai bună lucrare în această materie.

Excel. Sa *Metropolitul*: Nu știu unde am ajunge cu premiile, dar nici nu stăm așa de bine în privința finanțială, încât să fim în poziție de a putea împărți premii. Are deplină încredere în destoinicia persoanelor încredințate cu pregătirea memoriului.

Propunerea comisiei se enunță ca conclud.

Cu privire la punctul referitor la reprezentarea clerului archidieceșan înaintea Monarhului cu privilegiul manevrelor dela Clușiu, — comisia propune, ca atât vorbirea omagială a Ex. S. metropolitului, cât și răspunsul Maj. Sale să se accludă la protocol.

La dorința deputaților se cetesce vorbirea metropolitului și răspunsul Monarhului.

La propunerea comisiei congresul dă expresie prin sculare condolenței sale pentru pierderea membrilor cons. Hannia, Almășan și Gabor.

Raportul gen. plenar al cons. metr. se va tipări și accludă la protocol.

La ordinea zilei raportul comisiei bisericesci.

Raportorul comisiei, deputatul P. *Rotariu* cetesce raportul general al senatului bisericesc al cons. metropolitan.

Comisia propune: în presupunerea, că se vor prezenta și rapoarte speciale congresului, ca d. e. despre chestia dotațiunii preoților, tipărirea cărților bisericesci cu litere latine, etc. raportul să se ia la cunoștință în general, și să se primească de basă la dezbaterile speciale.

D. V. *Mangra*: Propuneri concrete nu se pot face cu premise ca: „în așteptarea“, „în presupunerea“. Comisia să se informeze prealabil decât vin rapoarte speciale sau ba și numai după aceea să facă propuneri.

Raportorul P. *Rotariu*: Comisia nu s'a putut informa, de aceea a luat conclud. în forma aceasta.

V. *Mangra*: Formal nu e bine să se facă propuneri în chipul propunerii comisiei. Dacă comisia are vre-o nedumerire, vre-o așteptare, să facă adaus la propunere, sau să facă interpelare.

V. *Babeș*: Dacă comisia a observat măncăte, trebuia să exprime regret.

Al. *Mocsonyi*: Raportul senatului bisericesc să se ia la cunoștință sim-

plamente și să se primească de basă la dezbateri. Referentul se-și facă observările ce le are, la fie-care punct, eventual și afară de punctele speciale.

Se primește propunerea deputatului *Mocsonyi*. La dezbaterile speciale comisia propune: 1. În special: fiecare punct se ia spre scire. Se ia cu plăcere act despre sporirea numărului nașcuților. Să se arate în viitoriu în datele statistice numărul suflitelor, al nașcuților, morților, botezaților, cununăților, etc. — și în per-

V. *Mangra*: persiflăză punctul din propunerea comisiei, unde se constată cu plăcere sporirea numărului nașcuților; propune, ca acel punct să se omită.

N. *Zigre*: În datele statistice sunt măncăte, contradicții isbitore (Aserțiunea și-o argumentează cu exemple). Consistoriul metropolitan să stăruie pe lângă consistoriile eparch., să trimită date pozitive, concrete.

Referentul arată, că în date nu sunt contradicții, decât la aparință

P. S. Sa ep. *Meșianu*: Datele statistice pot fi numai aproximative. La Arad sunt arătate cununile cu un număr mic, pe când familiile cu un număr foarte mare. Acesta provine din împrejurarea, că mai multe parohii sârbe au trecut la biserica noastră. De aici provine și numărul mare al nașcuților; să nu se ia deci cu plăcere la cunoștință sporirea pruncilor. P. S. Sa e în contra formulării datelor cu + și —. Să se compare nașcuții cu morții, astfel va rezulta o privire mai clară asupra datelor statistice.

N. *Zigre*: propune următorul proiect de conclud: Congresul ia la cunoștință raportul, și se îndrumă consistoriile, să caute, ca pe viitor datele statistice să fie cât se poate de exacte. Punctul cu exprimarea plăcerii asupra sporirii suflitelor să se omită.

Se primește propunerea deputatului *Zigre* cu adausul, ca în viitor numărul nașcuților, morților etc. să se facă evident și în ‰-te.

2. Comisia propune: Consistoriul metropolitan se însărcinează a regula chestiunea cu deosebirea în titulatură între *parochi* și *adm. par.*, pe baza Statutului org.

Exc. Sa *Metropolitul*: *Parochi* e ales și provădut cu gramata archierescă. Administratorii nu sunt aleși, ci denumiți în mod provisor.

Ep. *Meșianu*: Administratorii nu sunt aleși. Administratorii par. pentru dieceșele Arad și Caransebeș sunt arătate în datele statistice cu un număr foarte mare. Acesta provine din împrejurarea, că în aceste eparchii înainte de introducerea Statutului organic nefind sistem electoral, preoții se de numiau prin episcopi. Toți acei administratori, cari sunt arătați în datele statistice pentru eparchiile pomenite, sunt numiți de atari prin episcopii de mai înainte.

Ep. *Popea* afară de înviațiunile date de dl episcop *Meșianu* mai adaugă, că sinodul dieceșei Caransebeș a adus conclud, ca preoții de aci înainte să fie aleși și acolo în sensul Statutului organic.

Discuțiunea asupra acestui obiect se amână pe ședința viitoare, care se anunță pe Luni, 6/18 l. c., la orele 9 a. m.

Ședința se ridică la orele 2 și 30 minute după prânț.

Rin.

## Din România.

„Dreptatea“ din Timișoara dela 4/16 Octombrie publică fără comentariu următoarea notiță despre care în articolul prim dăce, că o a primit din București dela un bărbat, care scie foarte bine, că ce se petrece pe acolo:

După grăunțe... Diarele din București, apărute Joi dimineața, aduc următoarea scire:

„Dl Dr. Iuliu Coroianu, unul din conducătorii românilor de preste munți, a sosit aseră în capitală, venind dela Sibiu. Dl Coroianu va avea o întrevedere cu membrii comitetelor Ligei și studenților din capitală relativ la mișcarea națională“.

Lucrul trebuie înțeles astfel: dl Iuliu Coroianu, unul din conducătorii românilor de preste munți (adecă dela noi!) înțelegând, că la ligă încep a se aduna érași nesce păraluțe, a curs cu sacul după ele, ca să nu-i prevină și de astădata un alt conducătoriu al românilor de preste munți (adecă tot dela noi!) de pildă... părintele *Mangra*, cu care dl Coroianu nu pôte face politică împreună, cum a spus-o singur.

Și asta o numesc cei de dincolo „mișcare națională“, ér unii dela noi „luptă confesională“.

Ér în articolul prim reproduce după „Patria“ din Cernăuți dela 12 Octombrie n. următoarele din articolul prim al celui diar:

Nime în lume nu ne pôte nici nouă reproșa, că primim ca sinceră recunoștință manifestațiunile de simpatie și încurajare ale fraților din regat, și nici lor nu li-se pôte face imputarea, că exercită un amestec ilicit în afaceri, ce trec preste competența lor.

Un moment trebuie însă să ținem și noi și ei neclintit în vedere, ca manifestațiunile aceste de participare la durerile noastre să nu depășescă hotarele firești, căci în acest cas periclităză serioșitatea mișcării lor și nouă în loc de folos, mai multă pagubă ne aduc.

Considerantele aceste nu sunt de natură teoretică, arangiate ad hoc, ci sunt rezultatul învățăturilor triste, ce am fost nevoiți a le trage din acțiunile analoage din trecut. Cu durere am trebuit să vedem cum chestiunea națională s'a degradat la infimul rang al unei arme eficace (de partid, cum aceia cari în gură mare declamau durerile neamului, nici habar n'aveau de păsurile noastre, și totul ce făceau, era curată manevră de partid. Resultatul acestei metode, ca să nu folosim un termen mai aspru, ne este prea bine cunoscut și mai ales frații din Transilvania și Ungaria nici până astăzi n'au ajuns să se reculegă de sub urmările funeste ale abuzului, care s'a săvârșit cu buna lor credință.

Chestiunea națională este o chestiune de existență a întregului neam românesc și în consecvență trebuie susținută la înălțimea ei, mai presuz de ori-ce considerațiune efemeră de partid și de politică de di. Trebuie căutate și aflate aceste puncte de atingere în cari se unesc toți Românii fără deosebire de partid și de frontieră, căci numai aceste pot constitui adevăratul conținut al unei mișcări leale și curat naționale.

Aflate aceste puncte de atingere, se vor oferi dela sine și mijlocele, cari la tot cazul vor fi și mai binecuvântate, în consecvență, de cât cele din trecut.

România ne pôte da un puternic sprijin moral și material în lupta noastră. Pe baza legăturilor sale estinse diplomatice pôte la timp și loc potrivit atrage luarea aminte a cercurilor competente asupra suferințelor noastre punând în evidență pericolul real ce urmăzează din nebagărea lor în seamă pentru monarhia și dezvoltarea pacinică a lucrurilor în Orient; pe baza legăturilor sale tot atât de estinse cu străinătatea, pôte mai cu succes de cât noi face cunoscut lumii mari păsurile noastre și mai ales ale fraților, cari sunt amenințați cu exterminare... și cu cât vom fi noi mai apăsați și sugrumați în expresiunea voinței noastre, cu atât mai liber și fără rezervă pôte manifesta România lumii pretensiunile noastre juste. Dela un amestec în atitudinea noastră politică să se ferescă însă cu desăvârșire, căci prin acesta ar depăși deja acele margini, cari sunt clar stabilite prin interesele noastre și patriotismul nostru. Cu atât mai mult să se abțină de a da entusiasmului național o astfel de direcțiune, care taie în viața de partid din regat, căci acesta ar duce la totala devaluare a chestiunii naționale nu numai în ochii străinilor, ci și în ai Românilor. Ér de în-genunchiarea acesta a cauzei mari n'avem nici noi lipsă și nu servesc nici spre decorul fraților de dincolo“...

Apoi încheie:

Astfelu înțelege „Patria“ sprijinul pe care frații nostri pot să ni-l deie. Astfelu ar

trebuî să'l înțelegă toți, fie de dincolo, fie de dincoci dela noi...

Ér' Liga facă bine și — dacă voește să ne ajute — caute în jur de sine și va afla foarte multe lipsuri în adevăr naționale și culturale, întru a căror ajutorare să-și deschidă punga pe sēma „fraților de preste munți“.

## Noutăți.

Documente românești—vechi. Astăzi și în zilele următoare vor fi espuse spre vedere în localul exposițiunii arangate de „Reuniunea femeilor române“ mai multe documente scrise în limba română cu caractere cirilice, aflate în podul magistratului din loc. Documentele sunt de prin vécul al XV.

\* \* \*

Himen. Dl Toma Măhăra, învățător definitiv în Săcădate s'a fidanțat cu D-șora Maria Stanciu, fiica frunțului proprietar I. Stanciu din Săcădate. Să fie intrun cias cu noroc!

\* \* \*

Socialism ovreesc. E vorba de înființarea unei societăți socialiste din partea unor universitari, ovrei dela a — z. Șau format un program, cu care vor se scotă la timpul lor țera din noroiu, un fel de program socialist agrarist și cu acesta se ocupa odată la săptămână cu șcirea senatului univ. și a poliției. Ce voesc adecă? Intreg scopul lor e, ca să lucre pentru introducerea dării numai după proprietarii de pământ, și anume o dare, care sesteie în raport egal cu venitul pământului. Bancherii, neguțătorii ect. să fie scutiți de dare. Ai naibi ovreiași, cum se îngrijesc ei de viitorul lor.

\* \* \*

Panteonul diariștilor. Diariștii parisieni vreau să realizeze o interesantă idee cu privilegiul exposiției universale din 1900. Ce mai nou numer al revistei „Revue des Revues“ esmite idea, că pentru exposiția universală din Paris ar trebui să se facă panteonul diarelor și al diariștilor. Acesta ar fi iconă fidelă e pressei din întrégă lumea, în care s'ar cuprinde facsimilele celor mai distinși diariști și istoria celor mai rare foi, potretele celor mai distinși diariști și istoria foilor celor mai răspândite. În Paris se și ocupă deja un comitet central, compus din 20 distinși diariști din Europa, cu prelucrarea planului acestei uriașe opere. În acest plan se va satori ce date istorice sunt de lipsă, ce ilustrațiuni și până când trebuie să se trimită. În singuratecele țeri se vor forma subcomitete de cătră reuniunile diariștilor. Cu cheltueli reclamate de realizarea acestei opere nu'și bat capul inițiatorii. Sunt convinși, că venitul are să acopere cu mult cheltuelile.

\* \* \*

Numărul celor fără de lege în Ungaria. O fôie maghiară publică nisce date statistice foarte interesante despre numărul acelor. cari dela introducerea legii despre neconfesionalitate în Ungaria au pășit afară din sinul religiunii creștine și nu s'au inrolat în sinul nici unei alte religiuni, evreice sau păgâne chiar. După această statistică în anul 1896 au eșit din sinul bisericeii 3990 de indiviți. Dintre aceștia 446 orășeni și 3444 săteni. După confesiune: 1549 reformați; 922 papistași, 755 luterani, 717 ortodoxi, 28 israeliți și 27 uniți. După sex 2181 femei și 1809 bărbați. După naționalitate trebuie să presupunem, că în cea mai mare parte sunt maghiari, fiind mai toți din ținuturi locuite în preponderanță de magiari.

Ore răstăciții aceștia, cari cu atâta ne-păsare s'au lăpădat de Ddeu, nu se vor lăpăda ore și de statul omnipotent, când le-a veni mai bine la socotélă pentru interesele lor personale imorale, când statul adecă nu se va putea, ori nu va voi să-i protejeze pe contul altora? Ba da, și despre acesta nu ne îndoiim. Statul prin aducerea acestor legi a creat însuși o armă, cu cari aceia se se vulnerăză nu numai pe sine și biserica, ci la urmă să ucidă însuși statul.

Dee Ddeu să nu fie așa, și acești răstăciți ér să se întorcă la Ddeu; tot așa și aceia cari prin crearea astorfel de legi însuși contribuie la ruina statului și a societății omenesci.



## Correspondență particulară

a „Telegrafului Român”.

Trémpoele, Septembrie 1897.

Comuna Trémpoele este astăzi teatrul unor scene teribile de criminale, fără păreche; anume, în luna lui Iunie a. e. o femeie fără frică de Dău din ură nedumerită au aprins grajdul vecinului diua la amădi, și care femeie a mers singură la judecătoria reg. în Abrud de și-au mărturisit fapta, ér Tribunalul reg. din Alba-Iulia o a osândit acum deapropo la 2 ani temniță grea. Fapta mai recentă s'au întemplat în dimineța zilei de 3 Sept. a. e. st. n. asupra donatōrei St. biserici din Trémpoele Troncăș născută Ciur, carea ca fericitul ei bărbat Chiril în sumă de cel puțin 10 mii floreni și în imobile 2000 floreni — 12 mii fl. v. a. o au transpus-o încă în anul trecut pe biserica din Trémpoele, ér 1000 fl. pe cea din Valea Dosului — pe acesta rară binefăcătoare a întregului popor, o au legat s'elbaticeii criminali cot la cot și în mod tiranic i-au brezdat corpul cu cuțitul

pe mai multe locuri, ér în fine iau sdrobot capul în mod îngrozitoriu. Regretata Sofă în etate de 72 ani a încheiat a II căsătorie. Bărbatul ei în dimineța zilei aceleia la 2 ore a plecat cu carul să aducă fân; dar hienele au pândit ocaziunea, și s'au năpustit asupra ei, bărbatul ajuns la 6 ore acasă a aflat de casul criminal, dar pe acela l'au tănuit în vre-o 3—4 ore, nu se scie înse cu ce scop, căci numai la 10 ore din și s'au sciricit în cerc mai larg. Convingându-se la fața locului despre crima comisă au trimis momentan la gendarmeria din Zlatna ca să vină la fața locului, ér adm. protop. P. Popovici iam telefonat ca să plece imediat; la postul de gendarmerie a fost numai 2 gendarmi, cari au eșit numai decât în comună, și la sosire au deținut pe feciorul bărbatului regretatei, la care au aflat o cămașă imbroscată cu sânge, ér ulterior au aflat și o mască, carea au fost un corpus delicti și prin carele s'au eruat încă alți doi factori criminali, cari prin fasiunile propriilor lor prunci s'au descoperit a fi părtași acestei crime.

Precum s'au constatat criminalii s'elbatice de mult au fost pregătiți pentru reaua îndeplinire a taptei criminale, căci încă în dulcele anului 1896 au cumpărat larva, ér multele înori de cambii le era o povară ne-suportabilă, fiind mai toți înglodati în datorii.

Cei prinși sunt internați la tribunalul din Alba-Iulia unde se face investigarea munițioasă, pentru constatarea criminalității și pedepsirea lor.

Cu regret trebuie să declar publice, că poporul din Trémpoele este cu puține excepțiuni primitiv și negles în ale religiozității, imoralități și a creșterii — a fost el păstorit de un preot veteran cu puține pregătiri, lui ia fost frică de fii sufletesci și iau lăsat de capul lor; așa apoi au devenit imorali, nepăsători ca copiii răsfațați. Școlă a fost primitivă cu învățatori din sinul poporului cu pregătiri slabe. Ajuns acum de 5 ani în mijlocul unui astfel de popor, lesne își pōte închipui ori cine că peste câte obstacole am dat, prin câte neplăceri am trecut, și, câte am trebuit să sufer! Este

pe deplin ilustrată s'elbaticea necredinții lor prin faptul, că nime în postul mare nu se mărturisește și împărtășește cu sf. taine a cuminecăturii, ci viețuesc ca dobitocele necuvântătoare.

Vrășmași mai bine cunoscuți și în casul descrier mai sus cu inima lor neagră și sufletul mânjit, au avut îndrăsnela a iscodi feliurite versiuni, cu scopul mârșav de a mă amesteca în mod indirect, dar Dău dreptății ia dat de gol și fi va da și în viitor, căci Dău apără și păzesce pe aleșii săi.

Nicolau Motora,  
preot gr.-ort.

Stofe de mătăsă pentru bal dela 35 cr. până la fl. 14.65 de metru — precum și mătăsă-Henneberg neagră, albă, colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 de metru, lucie, vârgată, pătrată, mostrată, damust etc. (circa 240 calități diferite, 2000 colori și desinuri etc.). Mărfurile comandate precum și mostrele le expedeză cu întorcerea poștei în casă, franco și scutite de vamă fabricile de mătăsă din Zürich ale lui G. HENNEBERG, (furnizor de curte c. și r.). Scrisorile adresate în Elveția sunt a se prevedea cu marcă de 10 cr., cărțile postale cu 5 cr. Comandele scrise în limba română se execută punctual.

[194] 2

## Anunț.

Domnul avocat

Victor Popescu

din Brașov și-a strămutat locuința și cancelaria în Strada Neagră Nr. 31.

[200] 1-3

Se găsește dîlnic pesce prōsper:

Somn, fogaș și cegă

la [201] 1-2

Leopold Neuman,

Reissenfels-Gasse Nr. 11.

Nr. 1901/897

[199] 2-3

## CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școlă confesională gr.-or. din Măgărei tractul protopresbiteral al Agnitei se publică prin acesta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt 300 fl. salariu, cuartir natural, grădină și lemnele necesari de foc.

Petițiunile de concurs se se asternă instruite conform legilor în vigōre până la termenul susindicat subscrisului oficiu protopresbiteral.

Nocrichiu, în 19 Septembrie 1897.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. în conțelegere cu comitetul parochial.

Micolae Moldovan,  
adm. protopresbiteral.

## Lectură

pentru

copii de tōte etățile:

Învățăm să cetim, nou abecedar ilustrat cu 21 figuri în colorii, format în 4-<sup>o</sup>, cartonat frumos . . . . . fl. —.75

Copii ascultători, mici poezii pentru copii, de Verona, cu 21 gravuri colorate și negre, în 4-<sup>o</sup>, l. frum. „ 1.—

Grădina și câmpul de Bonifaciu, cu 22 gravuri colorate și negre, format în 4-<sup>o</sup>, legat frumos . . . „ 1.50

Anicuța, istoriōră pentru copii mici, de Smara, cu 21 aquarele și gravuri, în 4-<sup>o</sup> mic, leg. frumos „ 1.—

lancușor-Ochișori, istoriōră pentru copii, de Bonifaciu, cu 21 aquarele și gravuri, în 4-<sup>o</sup> mic, legat frumos „ 1.—

Mimi și Tiți la țēră, istoriōră de Mitica, cu 21 gravuri fine în culori și negre, în 4-<sup>o</sup>, l. frumos „ 1.50

Trei copii drăgălași, poveste de Mitica și Radu, cu multe aquarele și gravuri, în 4-<sup>o</sup>, legat frumos „ 2.50

Din viața copilărească, mici poezii pentru copii, de Alma, cu 28 aquarele și gravuri, în 4-<sup>o</sup>, legat frumos „ 2.50

În lumea largă, (Din viața copilărească, Seria II.) mici poezii pentru copii, de Verona, ilustrate cu 28 aquarele și gravuri, format în 4-<sup>o</sup>, legat frumos „ 2.50

Topo, cum au petrecut trei copii români în Italia, de Jip, ilustrate cu 30 gravuri de Kate Greenway și alții, un volum broșat „ 1.50

Cap de aur, basm . . . . . „ —.75

Nicu și Lina, basm . . . . . „ —.75

Cei trei frați, basm . . . . . „ —.75

Prichindel, basm . . . . . „ —.75

Albă ca zăpada, basm . . . . . „ —.75

Cotoiul încălțat, basm . . . . . „ —.75

Pantoful de sticlă, basm . . . . . „ —.75

Cele două soriore, basm . . . . . „ —.75

Iepurele și ariciul, basm . . . . . „ —.75

Lupul și ieșii, basm . . . . . „ —.75

Croitorașul vitez, basm . . . . . „ —.75

Scușta-roșie, basm . . . . . „ —.75

Piticul muntelui, basm . . . . . „ —.75

Oberon, s'eu Cornul minunat, basm „ —.75

Aladin, s'eu Lampa fermecată, basm „ —.75

Lenuța lui moș Părvu, poveste, cu 5 ilustrațiuni frumoșe în colorii, în 8-<sup>o</sup> mare, legat frumos . . . „ 1.50

Ingerașul și alte povesti pentru tinerime, cu 5 ilustrațiuni frumoșe în colorii, în 8-<sup>o</sup> mare, legat frumos „ 1.50

Genoveva de Brabant, un volum în 4-<sup>o</sup>, ilustrat cu 6 aquarele, cartonat frumos . . . . . „ 1.50

Cerbul de aur și alte povesti, de Dumitru Stănescu, cu 13 ilustrațiuni originale de Jiquidi și portretul autorului, un volum, broșat . . . . . „ 1.50

Ciorap-de piele, de Cooper, cu 11 ilustrațiuni, un volum în 8-<sup>o</sup>, broșat . . . . . „ 1.50

## Librăria Tipografiei archidieceesane

recomandă publicului român iubitor de cele religioșe următoarele cărți bisericesci:

Acaftist bogat, legat fl. 1.25 fin legat fl. 1.60

\* Acaftist bogat, simplu legat 60 cr. frumos legat 70 cr. în piele legat fl. 1.60 . . . „ 2.20

\* Apostol, legat. . . . . „ 5.75

Biblia ilustrată, Testam. vechiu și nou, nelegată fl. 10 legată. . . . . „ 15.—

\* Carte de rugăciuni, pentru tinerime, legată. . . . . „ —.15

Chiriacodromion, nelegat fl. 10, legat . . . . . „ 12.—

Evangelia, nelegată fl. 8, legată fl. 12, fin legată fl. 18, în catifea roșie . . . . . „ 56.—

Hirotonier, pentru sfințirea de preoți, nelegat . . . . . „ 2.—

Icōna Evangeliștilor, pe hârtie . . . . . „ —.50

Icōna celor 3 Ierarchi, pe hârtie . . . . . „ —.30

Molitvelnicul bogat, nelegat fl. 4.30, leg. fl. 5, fin leg. fl. 5.50

Octoichul cel mare, nelegat fl. 17, legat . . . . . „ 20.—

Octoichul mic, nel. 60 cr., legat 80 cr., fin legat . . . „ 1.20

\* Octoichul mic, legat. . . . . „ —.75

Orologion, (ciaslov), nelegat 60 cr., legat 70 cr., fin legat „ 1.20

Patima și mōrtea D-lui Iisus Christos în versuri și icōne, legată . . . . . „ 1.—

Penticostariul, nelegat fl. 8, legat. . . . . „ 10.—

Psaltirea prorocului David, legată 60 cr., fin legată „ 1.—

Rēnduēla la sfințirea bisericilor, neleg. fl. 2, leg. „ 2.50

Testamentul nou, nelegat „ 1.—

Tēlcul Evangeliilor, nel „ 1.—

Triodul cu Strajnicul, nelegat fl. 20, legat . . . . . „ 25.—

Asemenea procură Librăria archidieceesană la comandă ori-ce cărți bisericesci apărute în- și afară de patrie, pe lângă cele mai modeste provisiuni.

Notă: Cărțile însemnate cu \* sunt tipărite cu litere latine.

## „Colecțiunea Șaraga”.

Din „Colecțiunea Șaraga” à 1 leu = 50 cr. volumul au apărut:

1. Elena Sevastos: Povești.
2. N. A. Bogdan: Povești și anecdote.
3. Mihail Canianu: Poesii populare (Doine).
4. N. Gane: Poesii.
5. 6. Log. Cost. Konaki: Poesii vol. I. II.
7. Mihail Eminescu: Poesii complete.
8. Sofia Nădejde: Nuvele.
9. A. Vlahuță: Nuvele.
10. Henriete și M. Eminescu: Scrisori.
11. 12. Ar. Densușianu: Cercetări literare vol. I. II.
13. N. Gane: Domnița Ruxandra.
14. N. Beldiceanu: Poesii.
15. Elena Sevastos: Anecdote populare.
16. 17. A. Steuerman: Antologie, Crestomatie.
18. 22. N. Iorga: Schițe din literat. română.
19. N. A. Bogdan: Și noui și vechi.
20. 21. I. L. Caragiale: Teatru vol. I. II.
23. Matilda Cugler-Poni: Poesii.
24. 25. Grigore N. Lazu: 451 poezii — traduceri și imitațiuni vol. I. II.
26. Carmen Sylva: Poveștile Peleşului.
27. V. Conta: Încercări de metafizică.
28. Mihail Eminescu: Nuvele.
29. Victor Onișor: Doine și strigături din Ardeal vol. I.

30. V. Conta: Teoria fatalismului.
31. 37. V. Conta: Teoria ondulațiunii vol. I. II.
32. 40. D. Bolintineanu: Poesii vol. I. II.
33. D. Petrino: Poeme.
34. 35. Cavalier C. Stamati: Musa românească vol. I. II.
36. Ed. Gruber: Stil și gândire.
38. M. Eminescu: Diverse.
39. Carol Scrob: De-ale inimei vol. I.
41. Const. Negruzzi: Păcatele tineretelor v. I.
42. D. Bolintineanu: Proză vol. I.
43. A. Donici: Fabule.
44. V. Conta: Bazele Metafizice.
45. 56. A. D. Xenopol: Istoria Românilor.
57. Ionescu Raicu-Rion: Scrieri literare v. I.
58. Fabuliști Români: Fabule.
59. Traian Demetrescu: Aquarele (poesii).
60. A. Steuerman: Sărăcie (poesii).
61. A. Steuerman: O tōmnă la Paris (scrieri și versuri).
62. N. A. Bogdan: 15 Comēdii.
63. Al. Philippide: Starea socială.
64. I. L. Caragiale: Schițe, trad. și originale.
65. H. G. Lecca: Prima (versuri).

Se pot procura dela Librăria Tipografiei archidieceesane Sibiu.

Se pot procura dela librăria Tipografiei archidieceesane, Sibiu